

Figuur 6. Ligging van de monitoringgebieden in Nederland zoals die tijdens de midwinter-telling worden geteld.

dankzij de grote groep van c. 1500 toegewijde waarnemers. Daarnaast moet er op allerlei niveaus worden samengewerkt tussen coördinatoren, diverse instellingen en provincies. Dat alle gewenste gebieden worden geteld, nieuwe tellers worden gevonden en tellers worden opgepept om hun tellingen in te sturen, behoort tot de werkzaamheden van de regiocoördinatoren. Zij vervullen daarmee een zeer belangrijke rol in de organisatie van de tellingen (hun namen en adressen zijn elders in deze Sovon-Nieuws te vinden). Bij de uitvoering van de tellingen zijn vele vrijwilligers betrokken en daarnaast medewerkers van terreinbeherende instanties, provinciale diensten en instituten. Bij de gehele organisatie, rapportage en financiering van het landelijke monitoringproject van watervogels wordt samengewerkt tussen LNV, RIKZ, RIZA, CBS en Sovon en in de toekomst waarschijnlijk ook Vogelbescherming Nederland.

Marc van Roomen

Scholeksters met kleurringen

In de afgelopen winter zijn er op verschillende plaatsen in de Waddenzee ruim 500 Scholeksters van kleurringen voorzien. Samen met de reeds langer lopende kleurringprojecten van broedvogels op Schiermonnikoog, Texel en bij Delfzijl is er nu een breed opgezet kleurringprogramma. Primaire doel van de wintervangsten is om een uitspraak te kunnen doen over mogelijke effecten van de kokkelvisserij op de overleving en verplaatsing van Scholeksters. Bij de broedvogels worden meerdere doelen nagestreefd. Op Texel wordt geringd om broedsucces en overleving te monitoren in het kader van een Alterra-project: De Scholekster als graadmeter van de natuur in de Waddenzee. Op Schiermonnikoog was de studie tot nu toe vooral gericht op de strategieën waarmee Scholeksters een territorium veroveren, maar wordt thans ook gekeken naar de lange termijn-effecten van verstoring en dispersie. Tenslotte worden bij Delfzijl door het RIKZ en Sovon de effecten van vervuild havenslib op de daar aanwezige Scholeksters gemeten. Al deze ringprojecten leveren ook veel informatie op over de overleving van Scholeksters. Mits natuurlijk veel waarnemingen van de gekleurde vogels worden doorgegeven. Omdat het aantal geringde Scholeksters sinds de afgelopen winter is toegenomen, en er nu ook op grotere schaal wordt geringd dan voorheen, loont het om groepen Scholeksters op ringen te controleren. De projecten en gebruikte ringcombinaties zijn:

Texel en Waddenzee winter

Om de tibia ('boven loopbeen') aan de ene poot een kleine kleurring zonder inscriptie en aan de andere poot een metalen ring van het vogeltrekstation; aan de tarsus ('aan loopbeen') aan elke poot één grote kleurring met een letter of een combinatie van één grote kleurring met letter en een kleine kleurring zonder inscriptie aan de andere poot. De gebruikte kleuren zijn geel, groen, rood en zwart. Het is dus van belang de plek van de ringen goed te beschrijven (links, rechts, boven, onder: stuur eventueel een tekeningetje mee) Waarnemingen sturen naar: Kees Oosterbeek, Alterra, Postbus 167, 1790 AD Den Burg, e-mail: k.h.oosterbeek@alterra.wag-ur.nl

Delfzijl

Altijd ringen zonder inscripties. Links aan de tibia een oranje ring, rechts aan de tibia een metalen ring. Daarnaast aan elke tarsus één kleurring. Kleuren zijn: zwart, wit, geel en groen. Meldadres: Kees Oosterbeek, adres zie boven.

Schiermonnikoog

De ringcombinaties wijken hier af van de boven beschreven methodiek. Er is sprake van 'grote' kleurringen met bandjes van verschillende dikte. Er zijn brede en smalle bandjes, en er zijn ringen zonder bandje. De bandjes kunnen op drie plekken op de ring zitten: boven, midden en onder. Een vogel met een groene ring en een dikke zwarte band boven, dunne zwarte band in het midden en geen band onder wordt beschreven als: GB210. De ringen zijn marineblauw met witte bandjes (weer te geven als MW), groen met wit (GW), groen met zwart (GB), wit met rood (WR), oranje met zwart (OB), en rood met zwart (RB). Aan de andere poot dragen deze Scholeksters één of twee kleine kleurringen zonder inscriptie. Belangrijk is dus erop te letten waar de bandjes op de ring zitten, welke kleur ze hebben, hoe dik ze zijn en aan welke poot de ringen zitten (ook hier kan een tekeningetje handig zijn). Kijk ook op www.biol.rug.nl/animalecology, onder 'systems & facilities' voor voorbeelden van gebruikte ringcombinaties. Waarnemingen naar: Martijn van de Pol, Zoologisch Lab. RuG, Postbus 14, 9750 AA Haren, e-mail: M.van.de.Pol@biol.rug.nl.

Ook andere kleurring-combinaties zijn mogelijk in het veld nog waar te nemen. Kijk eventueel op de kleurringen-website van Dirk Raes (www.cr-birding.be). Bij elke waarneming is het van belang plaats en datum te vermelden, en - voor waarnemingen in het broedseizoen - of het om een broedvogel gaat (vast te stellen door territoriaal gedrag). Alle waarnemers ontvangen zo spoedig mogelijk bericht, inclusief een overzicht waar de vogels eerder zijn gezien.

Simon Verhulst & Martijn van de Pol (Zoöl. Lab. RuG), Martin de Jong, Bruno Ens, Kees Oosterbeek & Cor van der Mit (Alterra- Texel) en Ben Koks (Sovon)